

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

Св. Нектарій
Чудотворець, Митрополит
Пентапольський

St. Nectarius the
Wonderworker,
Metropolitan of Pentapolis

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ
kutash@unicorne.org

**«Усердно кличу до Тебе,
/ Священний Святий Храме,/
допоможи й спаси мене,/ врятуй
мене від ворога. / Вчини мене
наслідником/ блаженного
вічного життя.» [З духовної пісні
«Агні Партене» («Пречиста
Діво»), яку написав Св.
Нектарій]**

На 22-го листопада за григоріанським календарем (це – 9-го листопада за юліанським) ми святкуємо пам'ять Святого Угодника досить сучасного - Св. Нектарія, Митрополита Пентапольського, Чудотворця.

Нектарій народився в убогій сім'ї 1-го жовтня 1841 р. у м. Селімврії у Тракії (сьогодні воно називається Сіліврі, в Туреччині) близько

**«I call upon you fervently,/ O
sacred, hallowed Temple./ Assist
me and deliver me,/ protect me
from the enemy,/ and make me
an inheritor/ of blessed life
eternal.» (From the Hymn *Agni
Parthene*, composed by St.
Nectarius)**

On November 22 on the Gregorian Calendar (which is November 9 on the Julian) we celebrate the memory of a relatively modern Saint - St. Nectarius, Metropolitan of Pentapolis, the Wonderworker.

Nectarius was born into a poor family on October 1, 1841, in Selymbria in Thrace (today called Silivri, in Turkey) by the Sea of Marmora, not very far from Constantinople (today Istanbul). He

Мармурського Моря неподалік від Константинополя (сьогоднішній Стамбул). Охрестили його іменем Анастасій, а батьки його називалися Дімос і Марія Кефалас.

Анастасій подався з дому в Константинополь у віці 14 літ, щоб знайти працю і не бути тягарем для батьків. Навіть у тому віці Господнє Провидіння діяло на поміч Його вірному слугі. Капітан, зрозуміло, не дуже хотів допустити хлопця на свій корабель, бо ж він не мав чим заплатити за подорож до великого міста. Але лише тоді, коли щедрість взяла верх у ньому, і він запросив юнака з сумними очима піднятися на борт, двигуни завелися. До тієї хвилини його екіпаж чомусь не міг їх запустити. (Чудова коротка розповідь про це та й інші Божі встрявання в життя Св. Нектарія можна знайти в його *Житті* англійською мовою у цій дуже корисній вебсторінці: [OCA](#)).

У Константинополі молодого Анастасія заангажував купець тютюну. Навіть тоді юнак виявив свою любов до навчання, як також і своє бажання поширювати Слово Господнє, бо ж він займався написанням коротких висловів про духовне життя на торбинках і пакунках крамниці. Він також написав листа до Ісуса, називаючи Його своїм «маленьким Христом», і просив Його подарувати йому фартуха й черевики. Господь відповів через іншого купця, на руки якого передав листа для посилки.

Ще одне чудо відбулося, коли юнак відбував паломництво до Святої Землі. Сильна буря на морю загрожувала кораблю, на якому він

was baptized Anastasius and his parents were Dimos and Maria Kephalas.

Anastasius left home for Constantinople at the age of 14 to find work, so as to not be a burden to his parents. Even at that age, the Providence of the Lord was seen to be working on behalf of His faithful servant. Since the lad had no money to pay for his passage by boat to the great city, the captain was understandably reluctant to let him come on to his ship. It was only when his generosity got the upper hand, and he invited the boy with the sad eyes to come aboard, that the engines started up. Inexplicably, his crew had not been able to start them up until that moment. (A beautiful and brief account of this - and other - divine interventions in St. Nectarius' life may be found in this *Vita* on a most useful site: [OCA](#)).

In Constantinople, young Anastasius was hired by a tobacco merchant. Even then the youth showed his love of learning as well as his desire to spread the Word of the Lord for he busied himself with writing short sayings on the spiritual life upon the bags and packages of the shop. He also wrote a letter to Jesus, calling him "my little Christ", and asking Him for an apron and shoes. The Lord responded through another merchant, into whose hands he gave the letter to be mailed.

Another miracle came about when the young man was on a pilgrimage to the Holy Land. A severe storm at sea threatened the ship he was on. Anastasius leaned over the side and dipped the Cross (with a tiny piece

їхав. Анастасій перекинувся через борт і занурив у море Хрестика (в якому була частинка Хреста Господнього), якого була йому дала бабуся, і подібно, як вчинив Господь майже дві тисячі літ раніше, наказав морю притихнути. І море зразу послухало. З початку виглядало, що коштом цього став скарб його, бо ж Хрестик упав у море. Та коли корабель причалив до порту то знайшли його приліпленого до корпусу корабля. Анастасій носив той Хрестик решта своїх днів на цьому світі (його бачимо у цій знімці).

Анастасія мрія про життя цілковито посвячене Господеві сповнилося, коли йому було 29 літ (дехто каже 30), коли він прийняв чернечий постриг у монастирі Неа Моні (це означення «Новий Монастир») на острові Хіосі. Він прийняв ім'я Лазар. Тоді коли хтось казав би, що таке життя рівнозначне зі смертю через оте самовідречення, яке воно вимагає, то це ім'я, яке він розділяв з людиною, яку воскресив Ісус за чотири дні по його останньому віддиху, виявляло його переконання в тому, що чернеча «смерть від світу» дійсно була рівнозначною з воскресінням до життя повнішого

Та ім'я Лазар потім поступилося третьому й останньому імені Святого – Нектарій (що нагадує нам, Який солодкий Господь). Він отримав його при висвяті на сан Диякона через два роки. А скоро після цього, вже як Священик, він покинув Грецію й подався в Єгипет, де його талант, побожність і проповідь скоро привели до висвяті його на сан Єпископа з титулом «Пентопольський» (це – древня Єпархія у сьогоднішній Лівії). Але

of the original Cross of the Lord in it), which his grandmother had given him, into the water and, as the Lord had done near two millennia ago, commanded the sea to be still. And the sea immediately obeyed. At first it seemed that this had cost him his treasure, for the Cross fell into the sea. But when the ship came to port it was found to be stuck to the hull of the ship. Anastasius wore that Cross for the rest of his earthly days (we can see it on him in this photo).

Anastasius' dream of a life of total consecration to the Lord was fulfilled at the age of 29 (some say 30), when he was tonsured a monk at the Nea Moni (literally "new monastery") on the island of Chios. He received the name Lazarus. Where some would say that such a life amounted to death, because of the self-denial it required, this name, which he shared with the man Jesus had raised up four days after he had breathed his last, showed a conviction that the monastic "death to the world" amounted, in fact, to a resurrection to a more abundant life.

The name Lazarus gave way to the Saint's third and final name of Nectarius (reminding us that life in the Lord is sweet as nectar), upon his ordination to the Diaconate two years later. Soon after, now as a Priest, he left Greece for Egypt, where his talent, piety and preaching quickly led to his ordination as Bishop – of the titular see of Pentapolis (an ancient eparchy in what is now Libya). But humiliation was in store for the zealous young Hierarch. Envy induced his colleagues to slander him and Sophronius, the Patriarch of Alexandria, suspended and ordered

ревного, юного Єрарха скоро мало спіткати глибоке приниження. Заздрість спонукала його колег пустити наклепи проти нього, і Патріярх Олександрійський Софроній суспендував його та наказав йому покинути Єгипет.

Владика Нектарій смиренно сприйняв цей несправедливий наказ, щоб не довести до конфліктів в Єгипті поміж тими численними, які його любили, і тією несправедливою меншиною, яка його не виносила. Він подався в Грецію, але там не було ані місця ані засобів життя для нього доти доки приятель з Єгипту заступився за нього перед Міністерством Релігії і Освіти, і його нарешті призначили служити простим проповідником на острові Евбеї. Та наслідки наклепів перешкоджали йому в праці, і після трьох літ Нектарій повернувся в Афіни.

Цим разом його прихильники змогли допомогти Святому здобути становище Директора в Церковній Школі Різарія, на якому він послужив з відзнакою, при чому й проповідував по Афінах впродовж майже 15 літ. Підчас цього він скомпонував дуже популярну духовну пісню до Богородиці під назвою *Агні Партене* (Пречиста Діво). Можна почути, як її співають ченці Монастиря Симонопетрас на Горі Афоні ось тут: [YouTube](#).

Хоч Св. Нектарія наче б то особливо шанують більш строгі православні традиціоналісти, він також відомий за дещо незвичайний чин у світовому Православ'ю. У 1911 р., коли він служив ще в семінарії, він висвятив дві Дияконіси. Цей звичай залишили ще перед завершенням

him to leave Egypt.

Bishop Nectarius humbly accepted the unjust command in order to prevent conflicts in Egypt between the many who loved and the few who despised him. He left for Greece, but there was no place or means of support for him here, until a friend from Egypt intervened with the Ministry of Religion and Education, and he was appointed to serve as a simple preacher on the island of Euboea. The effects of the slanders impeded his work and after three years Nectarius returned to Athens.

This time his supporters were able to help the Saint get a position as Director of the Rizarios Ecclesiastical School where he served with distinction, as well as preaching throughout Athens, for nearly 15 years. It was while he was there that he composed the immensely popular hymn to the Theotokos, *Agni Parthene* (O Pure Virgin), which we can hear sung by the Monks of the Simonopetras Monastery of Mt. Athos on this site: [YouTube](#).

Although St. Nectarius seems to be particularly admired by the more austere Orthodox traditionalists, he is also remembered for a rather unusual action in world Orthodoxy. In 1911, while at the Seminary, he ordained two women Deaconesses, a practice which had been abandoned since before the turn of the first millennium. In 1986, Metropolitan Christodoulos (later to become Archbishop of Athens) ordained a Deaconess following "the ritual of St. Nectarius". In 2004 the Holy Synod of the Church of Greece declared that this practice was not to be

першого тисячоліття. У 1986 р. Митрополит Христовул (який потім став Архієпископом Афін) також висвятив Дияконісу «за чином Св. Нектарія». А в 2004 р. Священний Синод Грецької Церкви проголосив, що не повинен мати місце спротив такому звичаю. (Однак Дияконіси не допомагають служителям Божественної Літургії, так само, як це роблять Диякони).

На останку Нектарієве прагнення життя, яке більш підходило б для його чернечого покликання, спонукали його прийняти на себе завдання відновити жіночий Монастир Пресвятої Тройці на острові Егіні. Св. Нектарій трудився там впродовж більш чим десятиліття аж до свого упокоєння у Господі 9/22 листопада 1920 р.

Навіть впродовж Нектарієвого життя в ньому, до Монастиря прибувало багато паломників, які просили його духовної поради, сповідалися в нього та отримували благословення Святого Угодника. Було багато чуд внаслідок його молитов. Зразу по його упокоєнні в лікарні в Афінах (правдоподібно через рак простати), пацієнт, який лежав на ліжку зразу біля нього уцілів від паралічу, як світла Нектарія положили на його ліжку, коли тіло Святого приготувляли для транспорту до Монастиря для Похорону – на який прибуло маса народу з Греції та з Єгипту.

Багато-хто уважав Нектарія Святим навіть за його життя. Ця пошана зростала багатократно після його упокоєння. І 20-го квітня 1961 р. Вселенський Патріархат Константинопольський офіційно визнав його, як Святого для всієї

opposed. (However Deaconesses do not assist celebrants of the Divine Liturgy in the same fashion as do Deacons.)

Eventually Nectarius' yearning for a life more ideally suited to his monastic vocation led him to take upon himself the restoration of the Holy Trinity Monastery for women on the island of Aegina. St. Nectarius laboured there for over a decade until his repose in the Lord on November 9/22, 1920.

Even during his life-time there, the Monastery was the site of pilgrimage to many who came to ask for his spiritual counsel, to confess and to receive the Saint's blessing. There were many miracles as a result of his prayers. Immediately upon his repose in a hospital in Athens (likely due to prostate cancer), the patient on the bed next to his was immediately healed of his paralysis when Nectarius' sweater was placed on his bed, as the Saint's body was being prepared for transport to the Monastery for the Funeral – which was attended by multitudes from Greece and Egypt.

Many people had considered Nectarius to be a Saint even while he was alive. This veneration continued to increase many times over after his repose. And on April 20, 1961, the Ecumenical Patriarchate of Constantinople officially recognized him as a Saint of the whole Church. Then, on September 15, 1998, Petros VI, whose title was "Pope and Patriarch of Alexandria and all Africa", issued a statement restoring Nectarius' status. This declaration, which is to be found inscribed in huge letters on

Церкви. Тоді 15-го вересня 1998 р. Петро VI, який має титул «Папа й Патріарх Олександрії і всієї Африки», видав заяву, якою повернув Нектарію його сан. Ця заява, яка викарбована великими літерами по всій стіні у величному Храмі Св. Нектарія в Егіні, де Моці Святого спочивають, закінчується такими зворушливими словами: «Ми просимо Св. Нектарія простити і нам, таким недостойним якими ми є, і нашим попередникам, нашим братам на Престоли Олександрійському, за наш спротив Святому і за все те, що через людські немочі чи помилки, перетерпів наш Святий Отець, Єпископ Пентапольський, Нектарій».

Приниження і страждання, яких переніс Св. Нектарій не огірчили його, тому що він постійно й непохитно дивився і уповав на Господа, Який ради нас переніс пониження смерті на Хресті, коли був розп'ятим поміж двома розбійниками. Ісус виправдався і прославився Своїм воскресенням з мертвих, і заснував Своє Вічне Царство, яке знаходимо й сьогодні в Церкві, якої ми є учасниками й громадянами. Подібне бачимо в Св. Нектарія, в честь якого сьогодні посвячено більше Церков чим будь-кому з інших сучасних православних Святих. Нехай же його Молитви та приклад зміцнюють і нас, коли й ми проходимо через різні іспити та терпіння у житті на цьому світі. Нехай і ми захоуємо свої думки і серця зосередженими на Господі, Який провадить нас через усі ці справи до радощів Вічного Царства. Амінь.

a wall in the magnificent St. Nectarius Church on Aegina, where the relics of the Saint repose, ends with these poignant words: "We beseech St. Nectarius to forgive both us, unworthy as we are, and our predecessors, our brothers of the Throne of Alexandria, for opposition to the Saint and for all which, due to human weakness or error, our Holy Father, Bishop of Pentapolis, St. Nectarius, suffered."

The humiliation and suffering endured by St. Nectarius did not embitter him because he kept his eyes firmly fixed upon the Lord, Who, for our sake, endured the humiliation of death upon a Cross, crucified between two thieves. Jesus was vindicated and glorified by rising from the dead, and established His Eternal Kingdom which we see today in the Church, of which we are members and citizens. So was it with St. Nectarius, to whose memory more Churches are dedicated than is the case with any other modern Orthodox Saint. May his prayers and example fortify us as well, as we go through the trials and tribulations of life in this world. May we too keep our mind and heart focused on the Lord, Who leads us through all these to the joy of the Eternal Kingdom. Amen.